

Strategi: Vi agerar som föregångare

Enligt Göteborgs Stads miljö och klimatprogram ska staden driva på omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle och vara en av världens mest framåtsträvande städer när det gäller att förebygga och åtgärda miljö- och klimatproblem. Därför ska vi påbörja omställningen hos oss själva, dels för att vi är en stor organisation med betydande miljöpåverkan, dels för att vi trovärdigt ska kunna inspirera och påverka andra.

Här behöver representanter för staden visa ledarskap och driva påverkansarbete nationellt och på EU-nivå. Genom att ha rätt kompetens, samarbeta med akademi, näringsliv och civilsamhällets organisationer, visa på goda exempel och resultat ska vi också påverka beslutsfattare nationellt och på EU-nivå så att styrmedlen skärps och lagstiftning förändras.

Mål och inriktning

Strategin ”Vi agerar som föregångare” fokuserar på underliggande faktorer som Göteborgs Stad behöver arbeta med för att vara föregångare och uppnå en ökad takt i miljö- och klimatomställningen. Strategin bidrar på så sätt till samtliga mål och delmål i miljö- och klimatprogrammet.

En arbets- och analysgrupp med representanter från strategins utpekade aktörer har analyserat hinder, möjligheter och framkomliga vägar för att genomföra strategin. Utifrån resultatet valdes fyra inriktningar (se bild) som strategiarbetet ska fokusera på för att Göteborgs Stad ska agera som föregångare:

Övergripande inriktning och mål för strategin.

Styrning, kompetens- och ledarskapsfrågor påverkar i hög grad hur framgångsrik staden kan bli i den omfattande omställning som krävs. Stadens samverkansförmåga är också central eftersom miljö- och klimatfrågor sällan löses i varje organisation för sig. För att undanröja hinder och få ökad genomslagskraft inom miljö och klimat krävs påverkansarbete, framför allt gentemot den nationella nivån och EU-nivån. Kommunikation är ett viktigt verktyg för att kunna engagera aktörer för att miljömålen ska nås.

Styrning, kompetens och ledarskap

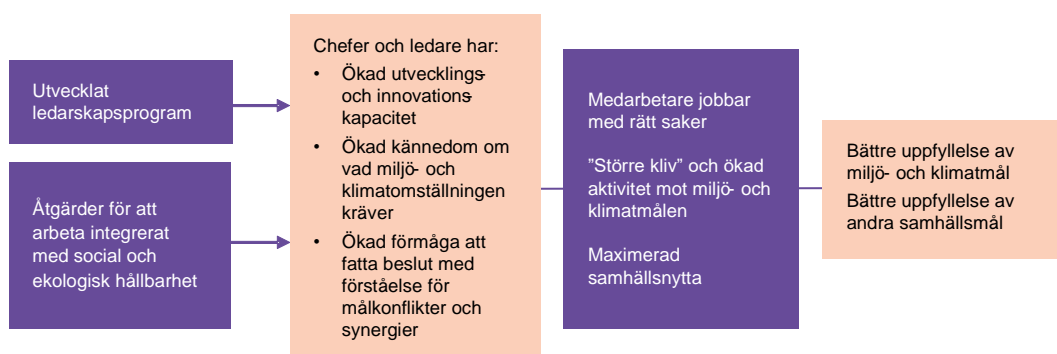
Genom arbetet med strategin har det framkommit att styrning och ledningsfrågor i hög grad påverkar hur framgångsrik staden kan bli i genomförandet av omställningen. Viktiga slutsatser som dragits är att staden behöver resurssätta kompetensutveckling för chefer och ledare i staden när det gäller omställningen till ett hållbart samhälle. Göteborgs stads olika verksamheter behöver styras utifrån utgångspunkten att hållbarhet inom den ekologiska dimensionen är en grundläggande förutsättning för att nå hållbarhet inom de ekonomiska och sociala dimensionerna. Det är denna utgångspunkt som Agenda 2030 och miljö- och klimatprogrammet vilar på.

Den senaste uppföljningen av mål och delmål i miljö- och klimatprogrammet visar att kapaciteten för innovation, utveckling och systemförändrande arbete kopplat till miljö- och klimatfrågor behöver ökas. Hur resultaten av innovations- och utvecklingsarbete ska stödjas, omhändertas och integreras i organisation och verksamhet är en central fråga.

Utifrån strategins analysarbete har följande arbetsprocesser sjuösatts:

- Ett utvecklingsarbete tillsammans med stadsledningskontoret för att identifiera hur ledarskapsprogram behöver förändras för att stärka det ekologiska hållbarhetsperspektivet. Ett konkret utfall är en utbildning som håller på att tas fram där målgruppen är stadens chefer. Syftet med utbildningen är att skapa ökad förståelse för vad omställning till en hållbar stad kräver av chefer i form av sakkunskap och hur man kan leda omställningsarbete på ett integrerat sätt mellan de tre hållbarhetsdimensionerna. Det handlar också om förhållningssätt till utveckling, innovation och arbete över organisationsgränser.

Ett projekt om hur ekologisk och social hållbarhet kan integreras. Behovet av att prioritera och genomföra åtgärder för att lösa tvärgående utmaningar i staden kopplat till miljö- och klimatfrågorna har belyst vikten av att jobba integrerat med den sociala dimensionen. Ett projekt med detta fokus pågår och ska komma fram till förslag på hur stadens styrning och ledning kan förstärkas i detta avseende innan årets slut.

Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen styrning, kompetens och ledarskap.

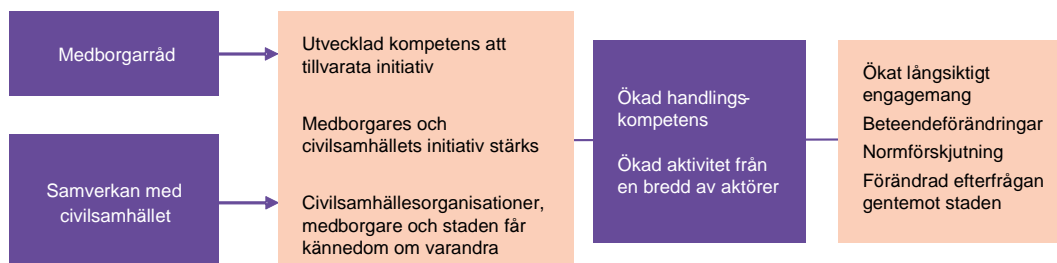
Samverkan

Miljö- och klimatfrågor löses sällan i varje organisation för sig. Strukturella hinder medför bristande samverkan, vilket leder till att staden inte får ut tillräcklig effekt av den potential och de resurser som finns inneboende i olika verksamheter och organisationer. Detta gäller både internt inom staden och externt.

Strategin tar fasta på tvärgående samverkan och metoder och former för att bygga kapacitet för omställning och genomförande. För att samverkan inte ska stanna vid samtal utan leda till att åtgärder genomförs och resurssätts, strävar strategin efter att skapa förutsättningar och forum för att kraftsamla stadens resurser i konkret utvecklingsarbete. Det handlar också om att vara en aktiv part i befintliga forum eller andra aktörers arenor.

Exempel på initiativ inom samverkan är:

- Göteborgs Stad har testat metoden medborgarråd ("Citizens' Assembly") som första kommun i Sverige. Rådet sammanträdde tre helger under våren 2024 och bestod av 30 personer, som valdes ut statistiskt representativt och genom 7 000 brevutskick till göteborgare. Huvudfrågan handlade om hur rådet anser att göteborgarna borde bli delaktiga i miljö- och klimatomställningen i Göteborg. Analysarbete pågår för att ta fram förslag på hur delaktighet och inflytande för medborgare i miljö- och klimatomställningen kan fördjupas utifrån rekommendationerna som rådet tog fram och utifrån erfarenheterna av metodtestet.
- Göteborgs Stad har påbörjat ett samarbete med en handfull civilsamhällesorganisationer för att undersöka hur organisationerna kan stärka varandra i kompetens, rådighet och inflytande och i förlängningen bygga handlingskompetens kopplat till miljö- och klimatomställningen.

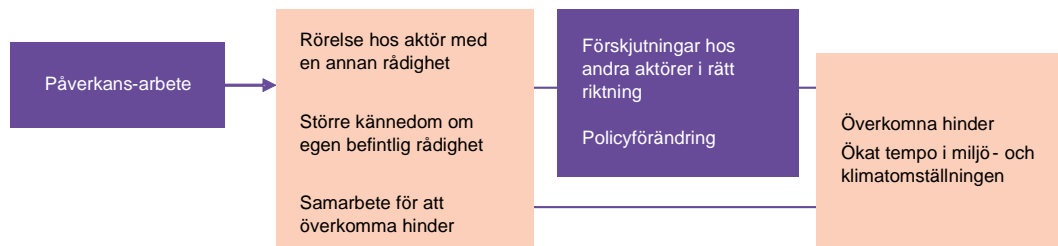
Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen samverkan

Påverkan

För att få förutsättningar att nå våra miljö- och klimatmål och undanröja hinder är det viktigt för Göteborgs Stad att påverka såväl nationellt som på EU-nivå. Staden deltar kontinuerligt i en rad olika nätverk och sammanslutningar, där bland annat Viable Cities, NetZeroCities och Eurocities är viktiga forum med fokus på städernas klimatomställning. KIMO och Sveriges miljökommuner är andra viktiga sammanslutningar.

Exempel på insatser är att Göteborgs Stad, tillsammans med kommuner och nationella myndigheter inom Viable Cities strategiska innovationsprogram, har genomfört flertalet policylab. Policylab innebär att gemensamt ta sig an viktiga utmaningar där policy och

regelverk kan utgöra hinder och möjligheter för omställningen. Policylabben har berört parkeringsfrågor, markanvisningar, energiplanering och omvänt auktionsförfarande för energieffektivisering.

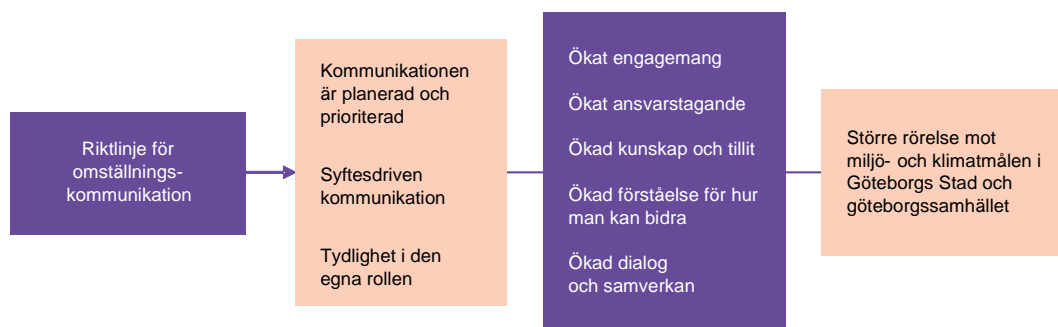

Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen påverkan

Kommunikation

Kommunikation är ett viktigt verktyg för att driva och katalysera förändring som involverar många aktörer i samhället. Strategins analysarbete har visat att den samlade, övergripande målbilden och berättelsen om vart staden är på väg behöver förstärkas. Ett kommunikationsarbete med detta fokus kan bidra till att skapa det ytterligare engagemang och handlingskraft som krävs av de olika aktörerna i Göteborg för att miljö- och klimatomställningen ska få tillräcklig kraft. På samma sätt saknas det en överblick som visar de många spännande lösningar och positiva initiativ som redan pågår eller är på gång i staden inom miljö- och klimatområdet.

Strategin har under 2024 tagit fram en riktlinje för omställningskommunikation för miljöförvaltningen. Riktlinjen ska stödja miljöförvaltningens arbete med grunduppdraget att driva och samordna den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling i Göteborgs Stad. Riktlinjen ska också vägleda förvaltningens arbete med kommunikation som syftar till att Göteborg ska öka takten för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet. Fokus ligger i första hand på den kommunikation som miljöförvaltningen gör, enskilt eller tillsammans med andra. Men innehållet i riktlinjen kan med fördel också användas av andra förvaltningar och bolag och andra aktörer i Göteborgssamhället i arbetet att driva omställningskommunikation.

Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen kommunikation

Plan framåt

Arbetet inom strategin kommer fortsatt inriktas på de fyra fokusområden som har valts ut. Inom styrning, kompetens och ledarskap ska ändringarna i ledarskapsprogrammet övergå i en implementeringsfas. Rekommendationerna från det genomförda medborgarrådet ska beredas och förslag på fortsatt arbete tas fram. Ett tydligare koncept för samverkan kring miljö- och klimatomställningen ska formos där etablerade och nya samverkansinitiativ synliggörs och får ökad kraft. Arbetet med ett samlat grepp kring stadens påverkansarbete i miljö- och klimatomställningen ska återupptas och förslag tas fram för hur det ska bedrivas. För att implementera riktlinjen för omställningskommunikation ska en plan för det kommande året tas fram, där kommunikationsinsatser definieras och prioriteras.

Organisering och kontakt

Strategiansvarig nämnd: Miljöförvaltningen

Samordningsansvariga: Salomon Abresparr, Mats Alfredson.

Organisering och involvering: Strategin är organiserad utifrån de fyra fokusområdena där förvaltningar och bolag involveras i prioriterade aktiviteter efter behov.

Involverade förvaltningar och bolag idag: Business Region Göteborg AB, Gothenburg European Office (Stadshus AB), Göteborg & Co, stadsledningskontoret, demokrati- och medborgarservice, arbetsmarknad och vuxenutbildning, kulturförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen.

Läs mer

- Om strategin [Agera föregångare på Goteborg.se](https://www.goteborg.se/om-strategin)

Salomon Abresparr

Mats Alfredson.